

פרפראות פאר

שתוק כך עלה מחשבה לפני לתת תורה לאומות העולם

לפיכך נעשה רבי עקיבא שר התורה שבעל פה עמוד ד

עמוד ב מפתח ענינים פרשת נצבים תשע"ח

עמוד ח

רמז בכתוב שהאיש שהתברך בלבבו גם
כאשר שמע את קול השופר בימי התשובה
לא שם לבו

מי הוא בכלל אשר ישנו פה ומי הוא בכלל
אשר איננו פה

עמוד ט

ביאור אשר ישנו ואשר איננו כפתור ופרח על
פי דברי המהרש"א

עמוד י

טעם למה לא נעשו ערבים עד שעברו את
הירדן

צדיקים גמורים ובעלי תשובה מי מעולה
ממי, בדברי בעל העקידה

עמוד יא

הצייר שלא עשה מלאכתו בבית המלך וקיבל
שכר מרובה

עמוד יב

יש לעיין למה שינה רש"י פירושו לאותו
מאמר מגמרא לגמרא

עמוד יג

תימא לדברי המהרש"א בביאורו לדברי
רש"י שפירש ליטול מנה יפה ראשון

ביאור הכתוב תפלה לעני כי יעטף ולפני ידוד
ישפך שיחו

עמוד ג

למה קרא הקב"ה לתגים קוצים ולא
כתרים ולמה שינה מתשובתו שתוק כך עלה
במחשבה לפני

עמוד ד

ביאור ההבדלים בפירוש עיון יעקב

שתוק כך עלה מחשבה לפני לתת את התורה
לאומות העולם לפיכך היה רבי עקיבא שר
התורה שבע"פ

רבי עקיבא מב"ב של סיסרא רצה לתקן
אבותיו

עמוד ה

איך הושבעו כל נשמות ישראל במעמד הר
סיני ע"ד בעל העקידה

עמוד ו

ששים רבוא הם כל דעות צורות ופרצופין של
כלל ישראל ללא הוספה דברי המהרש"א

ביאור באומרז"ל ברוך חכם הרזים

עמוד ז

ביאור נאה בדברי חז"ל ברוך שחלק
מחכמתו ליראיו

רמז נאה בכתוב לפירושו של המהרש"א
באומרז"ל חטיבה אחת

בירור בדברי רש"י למה שכתב ע"כ פירשתי
לפי פשוטו

למה קרא הקב"ה לתגים קוצים ולא כתרים ולמה שינה מתשובתו שתוק כך עלה במחשבה לפני

לדף היומי מנחות כ"ט

איתא בגמרא (מנחות כ"ט ע"ב) אמר רב יהודה אמר רב, בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר **כתרים** לאותיות, אמר לפניו, רבש"ע מי מעכב על ידך, (למה אתה צריך להוסיף על מה שכתבת, ולמה לא כתבתם בתחילה), אמר לו אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות, **ועקיבא בן יוסף שמו, שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות,**

אמר לפניו רבונו של עולם יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה על ידי, אמר לו **שתוק כך עלה במחשבה לפני,**

אמר לפניו, רבונו של עולם הראיתני תורתו הראני שכרו, אמר לו חזור לאחורידך, חזר לאחוריו, ראה **ששוקלין בשרו במקולין,** אמר לפניו, רבש"ע **זו תורה וזו שכרה, א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני, ע"כ,**

וכך איתא בגמרא (ברכות ס"א ב'), בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו **במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים,** אמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן, אמר להם, כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה **"בכל נפשך" אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו,** היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד, יצתה בת קול ואמרה אשריך רבי עקיבא שיצאה נשמתך באחד,

אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, "זו תורה וזו שכרה", "ממתים ידך ה' ממתים" (תהלים י"ז י"ד), (פירש רש"י, מידך היה לו למות, ולא מידי בשר ודם). אמר להם, "חלקם בחיים", (פירש המהרש"א, ששכרם בחיים, בעולם הנצחי) ע"כ,

ההבדלים בתשובותיו של הקב"ה

יש להבין כשמשא רבינו שאל את הקב"ה מי עיכב בידך לכתוב גם את התגים בתחילה, קרא להם משה רבינו **כתרים לאותיות,**

והקב"ה השיבו, אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות, ועקיבא בן יוסף שמו שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות, ולמה קראם הקב"ה קוצים ולא כתרים

עוד יש להבין, למה שינה הקב"ה תשובתו, כששאלו משה רבינו אמר הקב"ה **"שתוק כך עלה במחשבה לפני"**

וכשמלאכי השרת שאלו שתי שאלות, "זו תורה וזו שכרה", "ממתים ידך ה' ממתים" שמידך היה לו למות, ולא מידי בשר ודם, השיב הקב"ה למלאכי השרת תשובה שונה ואמר "חלקם בחיים" ששכרם בעולם הנצחי,

מידת השתיקה שהיה לרבי עקיבא

יש לפרש, לפי שמדתו של רבי עקיבא היה **מידת השתיקה,** שכל הדבר הקשה היה מקבל באהבה ובשתיקה, **כדאיתא בגמרא** (ברכות ס' ע"ב) תנא משמיה **דרבי עקיבא** לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד, כל מה שעושה הקב"ה הכל לטובה,

ובכך עלה ונתעלה במחשבתו לפני הקב"ה, **וכך הפירוש, שתוק, כלומר, ע"י השתוק, עלה במחשבה לפני, ומסר נפשו להקב"ה יותר מכל, שקיבל הכל האהבה ובשתיקה,**

תשובת הקב"ה למשה ענין המסירות נפש שאינו שייך במלאכים

לפי זה, מבואר היטיב, שענה הקב"ה למשה רבינו, על מסייג של רבי עקיבא שהיה בדרגה הגבוהה ביותר של מסירות נפש, שאמר, שתוק, כך עלה במחשבה לפני, כמו שביארנו,

אבל אל המלאכים לא אמר הקב"ה ענין מסירות נפש, מכיון והמלאכים אינם בני בחירה, ועושים שליחותם ללא בחירה, ורק אצל בני אדם שיש להם בחירה, יש בהם ענין של מסירות נפש להקב"ה, וזה מה שענה הקב"ה למלאכי השרת, כששאלוהו, על רבי עקיבא זו תורה וזו שכרה, אמר להם הקב"ה, "חלקם בחיים" כונתו, כי "חלקם" אשר מכינים בניי בעבודתם הוא בעודם "בחיים" לבוא לעולם הנצחי, ורבי עקיבא הכין עצמו לדרגה הגבוהה ביותר וזהו "חלקם בחיים"

הקב"ה קרא לתגים קוצים לרמז לקוצים של ברזל

ועיין במדרש רבה פרשת חקת (פרשה י"ט סימן ו') וכל יקר ראתה עינו זה ר"ע דברים שלא נתגלה למשה נתגלה לר"ע, ועיין שם בידי משה שכתב שמעתי הטעם דמשה הראה לו **הקשר של תפילין** משא"כ ר"ע ראה גם הקציצה של התפילין עצמו ע"ש,

ונ"ל ע"ד דאמרינן (עירובין י"ג ע"ב), ראיתי את ר"מ מאחוריו ואלמלא וכו', ואפשר לומר על פי זה הכוונה כך עלתה במחשבה לפני כלומר אלמלא לא הסתרת פניך ממני הייתי מראה לך את פני, כדאיתא בברכות דף ז' ע"ש

כך עלה במחשבה לפני לברוא העולם במדת הדין

וכה"ג על מה ששוקלין בשרו במקולין השיב ג"כ **כך עלה במחשבה לפני** ע"ד שכתבו המפרשים הטעם שהקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השערה לפי שעלה במחשבה לברוא במדת הדין, ולפי שראה שאין יכול להתקיים שיתף מדה"ר לדין, משא"כ בצדיקים נידון הכל בדין לבד **כדי שלא יתבטל המחשבה** וק"ל ועי' בחידושינו בברכות דף ס"א,

רבי עקיבא מב"ב של סיסרא רצה לתקן אבותיו

וכך כתב בעיון יעקב (ברכות ס"א ע"ב ד"ה, כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך) אע"ג דאין לאדם להביא עצמו לידי נסיון, מ"מ י"ל רבי עקיבא שהיה מבני בניו של סיסרא מיעל, ומצינו בסיסרא (שופטים ג') **"והוא לחץ את ישראל בחזקה"** במדרש ר' תנחומא פרשת צו סי' ד' בחירופין וגידופין וכן פירש"י בשופטים, והוא היה רוצה לתקן אבותיו ע"ד ברא מזכה אבא אע"ג דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי מ"מ רצה לתקן אותו ע"י קידוש השם כיון שנתחלל השם ע"י ועל זה אמר הייתי מצטער כל ימי כדי לקדש שם המיוחד וזה שהשיב הקב"ה למלאכי השרת **חלקם בחיים** דהיינו חלקם לשון רבים שאף אבותיו יהיו חלקם בחיים עי"ז, ומשום כבודו לא הזכירו בפירוש, וכן במזומן לחיי העוה"ב, או י"ל חלקם בחיים שבחיים שאל כן לכך נעשה רצונו וחפצו,

ובמנחות דף כ"ט השיב הקב"ה למשה **כך עלתה לפני במחשבה** יש לומר ג"כ על דרך זה כי בודאי מה שאמר כל ימי הייתי מצטער לא שהיה רגיל כן לומר כל פעם בחיו, דא"כ

וגם מבואר, למה קרא הקב"ה לתגים **קוצים**, לרמוז את ענין המסירות נפש של רבי עקיבא שגם כשסרקו את בשרו **בקוצים של ברזל**, היה מקבל עליו עול מלכות שמים,

ביאור ההבדלים בפירוש עיון יעקב

בפירוש **עיון יעקב** על **עין יעקב** מאת הגאון הגדול המובהק **מוהר"ר יעקב ריישר ז"ל**, בעהמ"ס **חק יעקב** ושו"ת **שבות יעקב**, נפ' ה' תצ"ג, מבאר מה שאמר הקב"ה למשה רבינו ולמלאכים,

יושב וכותב דקשות בישיבה

וכך כתב (מנחות כ"ט ע"ב ד"ה מצאו להקב"ה שיושב וקושר קשרים לאותיות), עיין פרש"י, ועי"ל דאיתא בש"ס דמגילה (ריש פ' הקורא עומד דף כ"א), דרבא מתרץ **רבות בעמידה וקשות בישיבה**, וא"כ י"ל דה"פ שמצא להקב"ה יושב וקושר בישיבה, וא"כ י"ל דה"פ שמצא להקב"ה יושב וקושר קשרים לאותיות ומדיושב מכלל שהם קשות,

ע"ז אמר ומי מעכב על ידך, כי לפניך הכל גלוי ואין כאן קשות, לזה הראה לו ר"ע שידרוש תילי תילין של הלכות והן קשות לפניו וז"ש הראהו לי, ולא היה יודע מה הם אומרים ראה שהם קשות וכן מצינו כמה פעמים בש"ס ר"ע היה יושב ודורש כי ר"ע היה יסוד תורה שבעל פה וק"ל,

שתוק כך עלה מחשבה לפני לתת את התורה לאומות העולם לפיכך היה רבי עקיבא שר התורה שבע"פ

יש לך אדם כזה ואתה נותן התורה על ידי, כוונתו, כי באמת ר"ע הוא **יסוד תורה שבעל פה** וכה"ג איתא ר"ה כ"א, **ולא קם נביא כמשה עוד** (דברים לח) אבל בחכמים קם ומנו ר"ע, ולזה שאל משה במ"נ, ולמה לא ניתן הכל על ידי או על ידו ולזה השיב לו הקב"ה,

שתוק כך עלה במחשבה לפני הכוונה שהקדוש ברוך הוא חזר על כל אומה ולשון שיקבלו התורה, וכדי שמחשבת הקב"ה לא יבטל לגמרי לכך ר"ע שהיה בן גרים נתחדש תורה שבעל פה על ידו,

פרפראות פאר

לא הוצרכו התלמידים לשאול לו על כך, אלא צ"ל שכל ימיו היה מהרהר ומחשב כן בדעתו,

וזה השיב הקב"ה כך עלתה לפני מה שהיה חפצו **במחשבה** וק"ל, ועיי"ש,

וז"ש יצאה נשמתו באחד אפשר לומר כדי לתקן מה שדרש את ה אלקיך לרבות ת"ח ששגג בזה שדימה הת"ח לאחדותו לכך נענש במקום השכינה כמ"ש בחידושינו בסנהדרין דף ל"ח ע"ש, עכ"ל העיון יעקב.

איך הושבעו כל נשמות ישראל במעמד הר סיני ע"ד בעל העקידה

כתיב (דברים כ"ט ט') "אתם נצבים היום כלכם" וגו', "ולא אתכם לבדכם אנכי כרת את הברית הזאת ואת האלה הזאת, כי את אשר ישנו פה **עמנו עמד היום** לפני ידוד אלקינו ואת אשר איננו פה **עמנו היום**",

על מי נכתב עומד היום ועל מי לא

איתא במדרש (תנחומא ניצבים סימן ג) "ולא אתכם לבדכם" אלא אף הדורות העתידין לבא היו שם באותה שעה שנאמר כי את אשר ישנו פה, אמר רבי אבהו בשם ר' שמואל בר נחמני, למה כתיב "כי את אשר ישנו פה עמנו **עומד היום**", "ואת אשר איננו פה" (ולא כתוב עומד), לפי **שהנשמות** היו שם, ועדיין **גוף לא נברא**, לכך לא כתיב בהן עמידה, ע"כ,

מבואר, כי במעמד הר סיני הושבעו **הגופים** שהיו שם, וגם **הנשמות** שיבואו אחריהם,

קושיית בעל העקידה איך הושבעו כל ישראל בהר סיני

מי היה בעל עקידת יצחק הקרוי בעל העקידה

כתב בספר שם הגדולים (מערכת ספרים, ערך "עקידת יצחק"), הספר "**עקידת יצחק**", להרב הפילוסוף האלוקי מהר"ר **יצחק עראמה**, ספר נחמד מאוד,

וכל ספרי הדרשנים בדורות שלפנינו, (כלומר, בדורות שלפני החיד"א בעל שם הגדולים) שותי מימיו הנאמנים באו שערי בתודה,

תולדות בעל העקידה מובאים בהרחבה בשער הספר עקידת יצחק,

פרשת נצבים

בספר חכמי ישראל, כתב, הולדתו בצפון ספרד בסוף המאה השניה או בתחילת המאה השלישית לאלף השישי, **היה מחכמי ספרד עד לגירוש ספרד**, ונפטר בנאפולי, מיד לאחר **גירוש ספרד בשנת רנ"ד**, ונקבר שם,

קושיית בעל העקידה

כתב העקידת יצחק (פתיחת שער צ"ט), איך היו כל ישראל מושבעים בשמירת התורה, **והלא אין אדם מוריש שבועה לבניו**,

ועוד, הרי **הגופים** הם שחיבים במצוות ולא הנשמות,

ומבאר, דהא דאמרו שהיו כל הנפשות העתידות נמצאות במעמד ההוא, והמה קיימו וקבלו עליהם להשלים ולקיים עד סוף כל הדורות,

גם מה שאמרו, שהיו שם אוכלוסא **כוללת כל הדורות וכל הפרצופין**, כי על כן אמרו (ברכות נ"ח ע"א) כי הרואה אוכלוסא שיש בה שש מאות אלף רגלי, שיברך ברוך אתה ה' חכם הרזים.

כי מעתה, אי אפשר להמצא שום אדם בדורות הבאים שלא היה שם **בדמותו וצלמו בגופו ונפשו**, ושלזה אין בשום אדם יכולת למחות במה שקבלו כלם בהר סיני באלה ושבועה.

ביאור דברי בעל העקידה ע"י מבאר העקידה

מי הוא המבאר לספר עקידת יצחק

ביאור הערות לספר עקידת יצחק, נתחבר ע"י מוהר"ר **חיים יוסף פאללאק**, שלוש מאות וחמישים שנה לאחר פטירת בעל העקידה, וכך כתב בסיום הקונטרס תולדות רבי יצחק עראמה, השלמתי בעזה"י **תולדות הרב בן עראמה ז"ל עם ההערות** פה ק"ק טרעביטש יום א' י"ג טבת תר"ח לפ"ק,

ביאור יסודי בענין השבעת הגופים והנשמות בדברי בעל העקידה

כך כתב המבאר, כי בשש מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף ונשים אשר היו במעמד ההוא, היו כבר כלולים, **צורת ותבנית כל אישים הפרטיים מבני ישראל עם שנויי תכונות נפשותם וגופיהם האפשריים עד סוף כל הדורות**, באופן שבדורות הבאים לא היה ולא יהיה עוד שום איש מישראל אשר

פרפראות פאר

כדמותו וצלמו לא היה כבר בתוך האישים הנמצאים אז במעמד ההוא,

ונמשך מזה כי גם אין אחד מהדורות האחרונים יוכל להצטדק ולאמר, כי לפי תכונת ומהות נפשו וגופו הפונה מבני הדור הראשון, לא יחפוץ לקבל עול התורה עליו, אחרי שכבר קבלו עליו איש אחר כמוהו שהיה דומה לו בצלמו, ותבניתו, ובתכונת נפשו וגופו, לצמיתות,

אשר ע"כ צוו חז"ל (ברכות נ"ח ע"א), גם את הרואה ששים רבוא מישראל, לברך "בא"י חכם הרזים",

יען כי במספר גדול כזה מישראל יוכלו כבר כל האישים הפרטיים האפשריים להיות בעם הנבחר הזה בכל הדורות, עם כל שינויי דעותם ותכונותיהם הגופניות השונות זו מזו,

וזאת היא גם דעת המקובלים בגילגול הנפשות, וזהו ביאור הכתוב "אתם נצבים היום כלכם, את אשר ישנו פה עמנו עמד היום לפני ידוד אלקינו ואת אשר איננו פה עמנו היום".

* * * * *

ששים רבוא הם כל דעות צורות **ופרצופין של כלל ישראל ללא** **הוספה דברי המהרש"א**

איתא בגמרא (ברכות נ"ח ע"א), תנו רבנן, הרואה אוכלוסי ישראל אומר "ברוך חכם הרזים", **תנא אין אוכלוסא פחותה מששים רבוא,**

כתב המהרש"א, (ברכות נ"ח ע"א ד"ה חכם הרזים) למאי דמסיק דאין אוכלוסא פחות מס' רבוא, **יש בהן ג"כ ששים רבוא דעות מחולקין והוא כלל כל הדעות,**

שע"כ נתנה התורה לס' רבוא במדבר, להיות התורה כלולה מכל דעה וחכמה ואין להוסיף עליה,

ביאור המהרש"א במ"ש מה שתלמיד ותיק עתיד
לחדש

ומה שאחז"ל (ויקרא רבה כ"ב א', מגילה י"ט ע"ב) אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש לפני רבו, כולן נאמרו למשה בסיני,

פרשת נצבים

פירוש, כל מה שמחדש כל חכם בדורו מסיני הוא, לפי שזה הדבר **כבר היה בדעת אחת מאותן ששים רבוא שהיו בסיני,**

כי אי אפשר שיהיה עוד דעת אחרת על ששים רבוא וק"ל,

ביאור המהרש"א במ"ש ואין פרצופיהן דומין

כתב עוד המהרש"א, (ברכות נ"ח ע"א ד"ה ואין פרצופיהן דומין), דכשם שהן מחולקין בדעות עד ששים רבוא שהיא צורה הפנימית, כך הן מחולקין בצורה החיצונה,

ויש לברך על שרואה כ"כ צורות ופרצופין משונין זה מזה עד ששים רבוא, **שהוא קצה האחרון שאין עוד צורה אחרת מכאן ואילך** וק"ל,

* * * * *

ביאור באומרז"ל ברוך חכם הרזים

איתא בגמרא (ברכות נ"ח ע"א) תנו רבנן הרואה אוכלוסי ישראל אומר "ברוך חכם הרזים" ע"כ,

כתב רש"י, חכם הרזים - היודע מה שבלב כל אלו,

מבואר, דפירוש, **הרזים**, הם הסודות שבלב כל אחד ואחד, והקב"ה שחכמתו מלאה כל הארץ, יודע מה בלב כל אחד ואחד,

איתא בגמרא (פסחים נ"ד ע"ב) תנו רבנן, שבעה דברים מכוסים מבני אדם וכו', ואין אדם יודע מה בלבו של חברו, ע"כ,

כתב המהרש"א (פסחים נ"ד ע"ב ד"ה ואמר ואין אדם יודע מה בלבו), דאם היה יודע, היה כ"א יורד לחיי חברו, גם לבטל מחשבתו, עכ"ל,

פירוש, עפ"י הא דאיתא (ב"מ ע"א ע"א) אדם קורא לחבירו רשע - יורד עמו לחייו, א"כ אם היה יודע כי במחשבתו של חברו ה"ה רשע, גם היה יורד לחייו מפני מחשבתו, לפיכך גזר כן הקב"ה בחכמתו, להסתיר מבני"א מחשבתו של חברו,

לפי"ז אפשר לפרש, מ"ש "ברוך חכם הרזים", הכוונה גם, על שבחכמתו הסתיר

פרפראות פאר

מבנ"א מחשבתו של חבירו, וזהו **חכם הרזים**, פירוש **שהסתיר** בחכמתו המחשבה של חבירו, מבואר כי יש לפרש **חכם הרזים** בתרי אנפי.

* * * * *

ביאור נאה בדברי חז"ל ברוך שחלק מחכמתו ליראיו

איתא בגמרא (ברכות נ"ח ע"א), תנו רבנן הרואה חכמי ישראל אומר **ברוך שחלק מחכמתו ליראיו**, ע"כ,

איתא בגמרא (ברכות נ"ח ע"א) ברוך חכם הרזים, **פירש רש"י**, חכם הרזים - היודע מה שבלב כל אלו,

מבואר, דחכמתו של הקב"ה הוא, בכך שידוע מה שבלב כל אלו, הגם, דאין בידינו השגה כל שהיא, מה הם ההשגות, שניתן להשיג, בחכמתו יתברך, ואין אתנו יודע עד מה, אבל קבעו חז"ל לומר, **ברוך חכם הרזים**, ופירשו, היודע מה שבלב כל אלו,

ביאור מחכמתו ליראיו הם הצדיקים

אפשר לומר, שכשאומר **"ברוך שחלק מחכמתו ליראיו"** הכונה לאנשי אמת יראי אלוקים שונאי בצע עובדי השם ית' באמת,

וכידוע כי צדיקי אמת היו יודעים מה במחשבתו ובלבו של אדם,

אפ"ל כי זה הפירוש, שחלק **מחכמתו**, שידוע מה שבלב כל אלו, נתן גם **ליראיו** שיידעו מה שבלב כל אלו, וזהו, **שחלק מחכמתו ליראיו**.

* * * * *

רמז נאה בכתוב לפירושו של המהרש"א באומרז"ל חטיבה אחת

כתיב (דברים כ"ט י"ב), **"מחטב עציך עד שאב מימך, למען הקים אתך היום לו לעם והוא יהיה לך לאלקים"**,

איתא בגמרא (חגיגה ג' ע"א), **כתיב** (דברים כ"ז ט"ז) **"את ה' האמרת היום וה' האמירך היום, להיות לך לאלקים"**,

פרשת נצבים

אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, אתם עשיתוני **חטיבה אחת** בעולם ואני אעשה אתכם **חטיבה אחת** בעולם, ע"כ, בפירוש הלשון **חטיבה**, רבו הפירושים,

פירוש המהרש"א במאמרם חטיבה אחת

כתב מהרש"א, (חגיגה ג' ע"א ד"ה את ה' האמרת), יש לפרש **חטיבה** מלשון **חוטב עצים**, דישראל נחטבים ונבדלים מכל שאר אומות, ע"כ,

אפשר לומר, כי פירוש המהרש"א בלשון **"חטיבה"** שהוא מלשון **חוטב עצים**, מרומז בכתוב, דכתיב **"מחוטב עציך"** וגו', **"למען הקים אותך היום לו לעם והוא יהיה לך לאלקים"**, שזה הפירוש של,

אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם. וזהו, מחטב עציך וגו' למען היום לו לעם והוא יהיה לך לאלקים".

* * * * *

בירור בדברי רש"י למה שכתב ע"כ פירשתי לפי פשוטו

כתיב (דברים כ"ט ט') **"אתם נצבים היום כלכם, כתב רש"י**, מלמד שכינסם משה לפני הקב"ה ביום מותו,

כתיב (דברים כ"ט י"ב), והוא יהיה לך לאלקים, **כתב רש"י**, לפי שדיבר לך ונשבע לאבותיך שלא להחליף את זרעם באומה אחרת, לכך הוא אוסר אתכם בשבועות הללו, **והוסיף רש"י ואמר**, ע"כ פירשתי לפי פשוטו של פרשה.

ומדרש אגדה (תנחומא נצבים פרק א), למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים, חוץ ממ"ט שבת"כ הוריקו פניהם ואמרו, מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם, **עכ"ל רש"י**,

בירור במה שהוסיף רש"י עד כאן פירשתי לפי פשוטו

יש להבין, הרי פעמים אין ספור שרש"י אומר **פשט בפסוק**, ומוסיף עוד דברי **מדרש**, ולמה הוסיף כאן ע"כ פירשתי לפי פשוטו של פרשה,

פרפראות פאר

ועוד, למה הביא דברי המדרש, ולא היה די בפשוטו של פרשה,

פרשת נצבים

מאי טעמא אמר אביי ואיתימא ריש לקיש כדי שתכלה השנה וקללותיה, ע"כ

ביאור הדבר עפ"י דיוק בדברי המדרש

לכאורה יש לדייק בדברי המדרש שמביא רש"י, שאמר, "לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים", למה לא אמר צ"ח קללות, אלא אמר מאה חסר שתיים,

ופירושו המפרשים, שבכך רמזו, למה שדרשו חז"ל (מובא בתולדות יעקב יוסף פ' קדושים בשם הבעש"ט) עה"פ גם כל חלי וכל מכה, אשר לא כתובה וגו' זו מיתת צדיקים, לפיכך אמר המדרש **מאה חסר שתיים**, שהשתיים החסרים הם חולי ומכה, שלא כתובים,

ובכך שרמזו למיתת צדיקים, יש לומר שרמזו בזה כי מיתתו של משה קרב ובא, שהיה זה ביום מותו, וגם מכך הוריקו פניהם, והתחיל משה לפייסם,

לפי זה מבואר היטיב, דלפיכך אמר רש"י, **שפירש לפי פשוטו**, ומיד הביא **דברי המדרש**, לומר לך כי דברי הפשט, שכינסם משה לפני הקב"ה ביום מותו, ודברי הדרש, שהתחיל משה לפייסם, כרוכים זה בזה, כמו שפירשנו,

ונראין הדברים ביותר, דבסוף הענין, מביא רש"י מדרש נוסף, שאומר, אתם נצבים, לפי, שהיו ישראל יוצאין מפרנס לפרנס, ממשה ליהושע, לפיכך, עשה אותם מצבה כדי לזרזם.

* * * * *

רמז בכתוב שהאיש שהתברך בלבבו
גם כאשר שמע את קול השופר בימי
התשובה לא שם לבו

כתיב (דברים כ"ט י"ז) "פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה, והיה בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר "שלום יהיה לי",

איתא בגמרא, (מגילה ל"א ע"ב) תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר, עזרא תיקן להן לישראל שיהו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת, ושבמשנה תורה קודם ראש השנה,

כתיב (דברים ל' ו') "ומל ידוד אלקיך א'ת ל'בבך ו'את ל'בב זרעך לאהבה את ידוד אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייד",

כתב בעל הטורים (דברים פרק ל פסוק ו) את לבבך ואת לבב. ר"ת **אלול**. לכך נהגו להשכים ולהתפלל סליחות מאלול ואילך.

וכן, בתפילת "לדוד ה אורי וישעי", (תהלים כז יג) "לולא האמנתי לראות בטוב ה", לולא אותיות אלול, עכ"ל בעל הטורים,

רמז בכתוב לאיש שהתברך בלבבו

אפשר לומר כי כאן רמזה תורה, לדברי חז"ל, כי אותו איש, אשר לבבו פונה היום מעם ידוד אלקינו, גם כאשר שומע קודם ראש השנה, את קול השופר, בארבעים יום מר"ח אלול עד יום הכיפורים, ואת דברי האלה הזאת של סוף השנה, גם אז אינו שב בתשובה, והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי,

שורש פורה ראש ולענה ר"ת שופר,
לי בגימטריא 40

וכך הרמז בפסוק, ש'רש פ'רה ר'אש ו'לענה, הם ראשי תיבות **שופ"ר**, וגם כאשר שומע את קול השופר, אומר, שלום יהיה לי, "לי", בגימטריא, ארבעים, רמז לדבר, שגם **בארבעים ימי התשובה**, וגם שמע את דברי האלה של סוף השנה, אינו שב בתשובה, וע"ז, לא יאבה ה' סלוח לו.

* * * * *

מי הוא בכלל אשר ישנו פה ומי הוא
בכלל אשר איננו פה

כתיב (דברים כ"ט י"ד) "כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום לפני ה' אלקינו, ואת אשר איננו פה עמנו היום",

פירש רש"י בחומש, אשר איננו, הם דורות
העתידים

כתב רש"י, (דברים כ"ט י"ד) מחז"ל, ואת אשר איננו פה - ואף עם דורות העתידים להיות,

ישנו הם הדורות העתידין לבא, הנשמות היו
שם

ישנו, אינו מבואר,

איננו, דורות העתידיים להיות

איננו, הגוף, שעדיין לא נברא

הקושיות שבפירושים השונים מי נכלל בכלל ישנו
ומי נכלל בכלל איננו

בגמרא שבועות, ישנו הם העומדין בהר סיני, איננו
דורות הבאים וגרים

א. רש"י, כולל את דורות העתידיים בכלל
איננו,

איתא בגמרא (שבועות ל"ט ע"א), "כי את אשר
ישנו פה" אין לי אלא אותן העומדין על הר
סיני, דורות הבאים, וגרים העתידין
להתגייר מנין, ת"ל ואת אשר איננו, ע"כ,

במדרש, כולל את הדורות העתידין בכלל
ישנו,

מבואר בדברי הגמרא בשבועות,

ואם תאמר, שרש"י שכלל את הדורות
העתידיים בכלל איננו,

ישנו הם אלו העומדים על הר סיני,

מבאר בשיטת הגמרא בשבועות ל"ט, שכללו
את הדורות העתידין בכלל איננו,

איננו, הם דורות הבאים, וגרים העתידין
להתגייר,

א"כ מדוע רש"י אינו כולל גם את הגרים
העתידין להתגייר, בכלל איננו, כמו בגמרא
בשבועות, וכתב רק, דורות העתידיים,

בגמרא שבת, ישנו אלו הגרים

איתא בגמרא (שבת קמ"ו ע"א), ישראל שעמדו
על הר סיני פסקה זוהמתן, עובדי כוכבים
שלא עמדו על הר סיני לא פסקה זוהמתן,

ב. בגמרא שבת נכללים הגרים בכלל ישנו,

אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי גרים
מאי, אמר ליה, אף על גב דאינהו לא הוו,
מזליהו הוו, דכתיב את אשר "ישנו" פה
עמנו עומד היום וגו', ע"כ,

ובגמרא שבועות נכללים הגרים בכלל איננו,

* * * * *

ביאור אשר ישנו ואשר איננו כפתור ופרח על פי דברי המהרש"א

מבואר בדברי הגמרא בשבת,

כתב המהרש"א (שבועות ל"ט ע"א בד"ה דורות
הבאים וגרים) וזהו תו"ד,

ישנו, גרים בכלל, כיון דמזליהו הוו,

איננו, איננו מבואר,

דלענין השבועה בהר סיני מדבר הכתוב,
(דברים כ"ט י"ד) "את אשר ישנו פה ואת אשר
איננו פה עמנו היום",

במדרש, ישנו הם הדורות העתידין, ואיננו הם
הגופים

איתא במדרש (תנחומא פרשת ניצבים סימן ג)
ולא אתכם לבדכם אלא אף הדורות העתידין
לבא היו שם באותה שעה,

קושית המהרש"א אם נשבע בהר סיני למה
משביעין אותו כשיוצא לאויר העולם

שנאמר כי את אשר ישנו פה,

ומקשה המהרש"א, מהא דאיתא בגמרא
(נדה דף ל עמוד ב) שכשיוצא לאויר העולם
משביעין אותו - תהי צדיק ואל תהי רשע,

אמר רבי אבהו בשם ר' שמואל בר נחמני
למה כתיב כי את אשר ישנו פה עמנו עומד
היום וגו' ואת אשר איננו פה, (ולא כתוב עומד
היום) לפי שהנשמות היו שם ועדיין גוף לא
נברא לכך לא כתיב בהן עמידה, ע"כ

למה משביעין אותו, הרי כבר הושבעו כל
נשמות ישראל,

פרפראות פאר

ומבאר המהרש"א, (שבועות ל"ט ע"א) דהשבעה שמשביען אותו בשעת לידה, היינו השבעת הגוף שלא היה נברא עדיין בהר סיני, ע"כ,

כתב עוד המהרש"א (שבת דף קמו עמוד א ד"ה מזליהו הוה) כל דורות העתידים לבא הוו נמי בכלל אשר איננו פה וגו' כדאמרי' בר"פ שבועות הדיינין (שבועות ל"ט ע"א),

אלא, לגבי ישראל איכא למימר, אף על גב דגופן לא הוו, נשמותיהן הצרורות בצרור החיים הוו,

אבל בגרים לא שייך למימר הכי, אלא דמזלן הוה וק"ל, עכ"ל המהרש"א,

מבואר א"כ, דשלוש שבועות הן

א. השבעת כל נשמות ישראל אשר היו במעמד הר סיני, וגם אלה הצרורות בצרור החיים,

ב. הגופים שהיו במעמד הר סיני,

ג. מזלן של גרים,

והשתא מבואר הדבר כפתור ופרח,

רש"י מבאר רק את פשט הכתוב, אשר איננו, ומכוון אל הגופים שלא היו שם במעמד הר סיני, ולכן דורות העתידין נכללים באשר איננו,

ואינו מדבר על דרשת חז"ל בגמרא שבועות, בענין השבעת הנשמות שהיו שם, ומזלן של גרים,

במדרש תנחומא, מדבר על נשמותיהן של ישראל, לכן כולל דורות העתידין, בכלל ישנו שם,

בגמרא בשבועות, מדבר על הגופים, ולכן, הגופים העומדים על הר סיני, הם בכלל ישנו,

אבל דורות הבאים, וגרים העתידין להתגייר, הם בכלל איננו,

בגמרא בשבת, מדבר על השבעת מזלן של גרים, לפיכך כולל גרים בכלל ישנו.

פרשת נצביםטעם למה לא נעשו ערבים עד שעברו את הירדן

כתיב (דברים כ"ט כ"ח) "הנסתרת לידוד אלקינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם",

כתב רש"י, הנסתרות לה' אלקינו, אף על הנגלות לא ענש את הרבים עד שעברו את הירדן, ונעשו ערבים זה לזה,

יש להבין, למה רק אחר שעברו את הירדן נעשו ערבים זה לזה, ולא קודם לכן,

ביאור הדבר שהרגזן אינו מקבל ערבות על חברו

יש לבאר, עפ"י הא דאיתא בגמרא (נדרים כ"ב ע"א) עולא, במיסקיה (כשעלה) לארעא דישראל, איתלוו ליה תרין בני חוזאי (שתי בריונים) בהדיה, קם חד שחטיה לחבריה, אמר ליה לעולא יאות עבדי, (האחד שהרג את חברו, שאל את עולא, האם נכון עשיתי)

אמר ליה אין, ופרע ליה בית השחיטה, (מחשש לחייו, אמר לו, כן) כי אתא לקמיה דרבי יוחנן, אמר ליה, דלמא חס ושלום אחזיקי ידי עוברי עבירה, אמר ליה נפשך הצלת,

קא תמה רבי יוחנן, מכדי כתיב (דברים כ"ח ס"ה) "ונתן ה' לך שם לב רגז", בבבל כתיב, **אמר ליה**, ההוא שעתא לא עברין ירדנא, (ועדיין לא הגענו לארץ ישראל) ע"כ,

אפשר לומר, דאדם כעסן, אינו מבין, למה יהיה ערב לחבירו, ורק כאשר עברו את הירדן, למקום שאין בו לב רגז, קיבל ערבות על חברו, ולכן,

וגם רמז, עבר הירדן, הם אותיות ערב.

צדיקים גמורים ובעלי תשובה מי מעולה ממי, בדברי בעל העקידה

כתיב (דברים ל' ב') "ושבת עד ידוד אלקיך ושמעת בקלו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך",

מחלוקת רבי חייא ורבי אבהו

איתא בגמרא (ברכות ל"ד ב') אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן, כל הנביאים לא נתנבאו

אלא לבעלי תשובה, אבל צדיקים גמורים אין לא ראתה אלהים זולתך (ישעיה ס"ד ג'),

ונראה, שבבחינות האלו בא המחלוקת שבין ר' חייא ובין רבי אבהו (ברכות ל"ד ב'),

ופליגא דרבי אבהו, דאמר רבי אבהו במקום שבעלי תשובה עומדין, אפילו צדיקים גמורים אין עומדים שם,

כי הנה רבי חייא הקדים במעלה הרחוק בעבירה, אל הקרוב אליה בבחינת עצמו, ולזה אמר "אבל צדיקים עצמם אין לא ראתה אלקים זולתך,

נראה כי המחלוקת בדבריהם, מי גדול ממי, לדעת רבי חייא, צדיקים גמורים הם במעלה יותר גבוהה מבעלי תשובה,

אמנם ר' אבהו דיבר, מצד מה שהוא מפאת ייעודי התורה ומצותיה, אשר באמת יש לדון גם כפי הטורח והצער.

ולדעת רבי אבהו, בעלי תשובה הם במעלה יותר גבוהה מצדיקים גמורים,

בספר עקידת יצחק מברר האם חולקים ובמה חולקים

בספר עקידת יצחק (שער ק') כתב, שרבי חייא מדבר על המעלה הגבוהה יותר, של צדיקים גמורים,

ורבי אבהו מדבר על השכר הגבוהה יותר שיש לבעלי תשובה, שהוא גבוה יותר משל צדיקים גמורים,

וכך כתב בתו"ד, כי מה יועיל לאיש הכשר מה שטרם בכבישת יצרו, יותר טוב הוא מי שלא הוצרך לזה אלא שהיה כבוש ועומד, משל אל כלי מזוקק מעצמו תמיד, או שצריך זיקוק במלאכה כבדה,

שידוע שאשר הוא שלימותו בטבעו, הוא יותר קיים ויותר מעולה, וכן אצלם הישר מעולה מהכובש, כי הכובש נעשה טוב במלאכה, והישר הוא בטבע

אמנם חכמי התורה, לא יכחישו בשלימות הישר מצד מעלת טבעו מעצמו,

אמנם יאמינו שמצד ייעודי התורה האלהית ושכר מצותיה, חוייב לקבוע שכר רצוני לכל

איש מהאנשים לפי טרחו ומשאו וצערו במעשה המצוה ההיא.

הגע עצמך, שאחד באת מצוה לידו ועשאה, ואחד הוציא עליה כמה טורח וכמה ממון,

היתכן שיהיה שכרן שוה מאת המצווה והגומל האמתית, הנה באמת על זה אמר (אבות ה' כ"ג) לפום צערא אגרא.

וזהו טעם ופליגא דרי אבהו, כלומר, שדבר בזה בבחינות מתחלפות ובענינים חלוקים,

אם במה שחוייב שיהיו יותר מרובים, ואם מצד קירוב הכנתו לעשות מה שלא בא לידו, שראוי שיצורף למעשה הכל כמו שנתבאר. עכ"ל בעל העקידה. עיי"ש בדביו הנפלאים והארוכים.

* * * * *

הצייר שלא עשה מלאכתו בבית המלך וקיבל שכר מרובה

כתב בעל העקידה, (עקידת יצחק שער ק' עמוד קי"ד ע"ב) להמלצת זה הענין הנכבד מכל צדדיו, (כי הבעל תשובה מקבל שכר גדול יותר),

נזכור מה שנמצא בדברי הראשונים, דבר, שאם שכוונוהו לדבר אחר, ארחיבהו ואכריע אותו להיותו משל נכבד לזה הענין שהיינו עליו.

וישא משלו ויאמר, אמרו, כי מלך אחד הטיל על שני אומנין ציור וכיור קירות היכלו, והמה קבלו עליהם, וחייבו ראשם לגמור מלאכתם ליום נועד, וחלקו מלאכתם לחצאין, זה נטל שתי קירות סמוכות (כגון מזרח דרום) וזה נטל שתיים כנגדן (כגון מערב צפון).

והנה האחד היה איש מהיר במלאכתו נזדרז אל המלאכה וכלה אותה טרם המועד אשר יעדו.

והשני היה מתעצל טומן יד הולך ושובת, עד כי אפסו לו הימים עד בלתי השאיר לו תשע או עשור.

ויהי בראותו כי כלתה לו הרעה מאת המלך, חרד בלבו חרדה גדולה וצעק על חרפתו וכלימתו צעקה גדולה, כי ראה חבירו יוצא

פרפראות פאר

בשם ותהלה כשם הגדולים, והוא יהיה לקללה ולשנינה כאחד הנבלים.

ובחזקתו ותעצומו בבכיתו וצעריו, צלל בעומק רעיוניו, ועלתה במחשבתו משיחה נפלאה, מסוגלת לצחצח ולזכך האבנים, עד שיהיו מזוככים ונמרקים כעין נחשת קלל, וימהר לעשות אותה,

ויקח את המסך (הוילון) ויפרוש בבית מזוית לזוית ולהבדיל בין מלאכתו למלאכת חבירו, וטח שתי קירותיו בטיח האומנות טיחה זכה ונקיה, יותר נאותה לפי המלאכה, ואחר כך שפשף אותה היטב וימשח אותם בשמן המשחה, עד אשר היו **כמראות של זכוכית** המקבלות המראות קבול נאות וחזק,

ויהי היום ויבא המלך אל היכלו לראות מלאכת עבודתו, ויבאו עמו כל גדולי מלכותו, וימצאו שתי הקירות אשר עשה האומן הראשון מעשה מפואר כל מלאכת חרש וחושב, וירא והנה טוב מאד, וישמח המלך עליו וצוה לתת לו שכר משלם.

וישאל גם את השני לאמר מה מלאכתך, ויאמר יבא אדוני המלך מעבר הוילון וביתה, ויעבור וירא והנה שתי הקירות חלקות ומצוחצחות מבלי שום ציור ופיתוח, ויכעס עליו המלך לאמר מה עשית,

וימהר האומן טרם תעלה חמת המלך, ויסר את המסך המבדיל בין שתי המלאכות, והנה כל הפתוחים והציורים אשר עשה חבירו בשנתיים ימים או שלש, כלם נתחקו כמו רגע, בצחצוח הקירות אשר תיקן באופן נפלא מהיופי והנעימות שאין הפה יכולה לדבר,

מלבד מה שהוכנו לקבל כל שאר הצורות והפתוחים אשר ישימו לפנייהם מזולת פתוחי הקירות אשר כנגדם, ממה שנמצאות פה היום ומאשר יובאו אחרי כן.

ויוסף המלך שמחה גדולה במלאכת הזאת האחרונה מבראשונה, וכל אשר עמו נפלאו מאד מהמראה, ויאהב המלך את האומן ויוסף את שכרו ויכבדהו וינשאהו מן הראשון,

הנה המשל הזה יצייר יפה כל מה שאמרנו, כי עם היות שהמלאכה הראשונה היא יותר שלמה בבחינת עצמיותה,

פרשת נצבים

הנה השנית נתפארה עליה בתחבולת המלאכה, עד שכל אחד ממנה היא טובה מחברתה בבחינת מה, ויהיה **שכר הראשון כאומן שלם**,

אמנם השני יהיה כממציא ומתחבל, עכ"ל בעל עקידת יצחק,

* * * * *

יש לעיין למה שינה רש"י פירושו
לאותו מאמר מגמרא לגמרא

כתיב, (ישעיהו פרק ס"א י' הפטרת נצבים) "שוש אשיש בידוד תגל נפשי באלקי כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני **כחתן יכהן פאר** וככלה תעדה כליה",

איתא בגמרא (מועד קטן כ"ח ב'), (נדרים ס"ב א'), (גיטין נ"ט ב'), אמר רבי חמא בר חנינא, מנין לחתן שמיסב בראש, שנאמר "כחתן יכהן פאר", מה כהן בראש, אף חתן בראש,

וכהן גופיה מנלן, דתנא דבי רבי ישמעאל: "וקדשתו" - לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון, ולברך ראשון, וליטול מנה יפה ראשון. ע"כ (מועד קטן כ"ח ב'), (נדרים ס"ב א'), (גיטין נ"ט ב'),

רש"י במועד קטן

כתב רש"י (מועד קטן כ"ח ב'),

לפתוח בראש - לקרות בספר תורה,

ולברך - ברכת המזון,

רש"י בנדרים

כתב רש"י (נדרים ס"ב ב'),

לפתוח ראשון - לקרוא בספר תורה.

ולברך ראשון - בברכת המוציא ובברכת המזון.

וליטול מנה יפה ראשון - כשחולק עם אחיו הכהנים בלחם הפנים,

רש"י בגיטין

כתב רש"י (גיטין נ"ט ב')

פרפראות פאר

לפתוח ראשון - בכל דבר כבוד, בין בתורה, בין בישיבה, הוא ידבר בראש.

ולברך ראשון - בסעודה.

וליטול מנה יפה ראשון - אם בא לחלוק עם ישראל בכל דבר, לאחר שיחלקו בשוה אומר לו ברור וטול איזה שתצא.

מבואר, שרש"י פירש בכל מקום את אותה הברייתא בפירוש אחר, אמנם יש דעות כי הפירוש הנדירים אין אלו דברי רש"י, אך בעיון במהרש"א בנדירים ובמו"ק, מביא המהרש"א את דברי רש"י בנדירים,

* * * * *

תימא לדברי המהרש"א בביאורו
לדברי רש"י שפירש ליטול מנה יפה
ראשון

כתב המהרש"א, (מועד קטן כ"ח ע"ב ד"ה ליטול מנה יפה ראשון,)

פירש בתוס', בחולק עם ישראל,

ובפרק קונם יין, (נדירים ס"ב)

פרש"י, כשחולק עם אחיו הכהנים בלחם הפנים, **ושם** (נדירים דף סב עמוד א) בחדושינו מפורש, עכ"ל המהרש"א במו"ק,

כתב המהרש"א, (נדירים דף סב עמוד א ליטול מנה יפה ראשון),

פירש"י, כשחולק עם אחיו הכהנים,

אבל הרא"ש והר"ן פירשו, כפשטיה דנוטל מנה יפה בחולק עם ישראל,

ביאור המהרש"א למה רש"י לא פירש כהרא"ש
והר"ן

ומבאר המהרש"א, אפשר שרש"י דקדק לפרש כן, שבחולק עם אחיו הכהנים מיירי,

מלישנא דקאמר לכל דבר שבקדושה, ובחולק עם ישראל ליכא בדבר ההוא שחולק דבר קדושה וק"ל, עכ"ל המהרש"א,

פרשת נצבים

ותימא למהרש"א, איך אמר שרש"י לא רצה לפרש, "נוטל מנה יפה ראשון" מדובר בחולק עם ישראל, משום דליכא בדבר ההוא שחולק, דבר קדושה,

הרי רש"י עצמו (גיטין נ"ט ב') מפרש וליטול מנה יפה ראשון - אם בא לחלוק עם ישראל,

ואפשר שמכאן ראייה כי רש"י בנדירים אין אלו דברי רש"י, ולא יקשה מרש"י על רש"י,

* * * * *

ביאור הכתוב תפלה לעני כי יעטף
ולפני ידוד ישפך שיחו

כתיב (דברים ל' ב') "לאהבה את ידוד אלקיך לשמע בקלו ולדבקה בו"

איתא בגמרא (ירושלמי ערלה דף ו' ע"א) דאכיל מן חבריה בהית מסתכל ביה, (האוכל משל חבריו, מתבייש להסתכל בפני חבריו) ולכן חשוב ביותר ליתן בסתר, שלא לבייש את מי שאין לו,

כתיב (תהילים פרק ק"ב א') "תפלה לעני כי יעטף ולפני ידוד ישפך שיחו, ידוד שמעה תפילתי ושועתי אליך תבוא אל תסתר פניך ממני ביום צר לי",

וכך אפשר לפרש, כשאני מתפלל, הרי זו תפילת עני המתבייש בפני הנותן, לכן אני מתעטף בגלל שאני המקבל ואני מתבייש, וזהו "תפילה לעני כי יעטף"

אך אתה ה', **שאתה הוא הנותן**, "אל תסתר פניך ממני", אינך צריך להסתתר,

וז"ש דהע"ה, תפילה לעני כי יעטף, אבל אתה, אל תסתר פניך, כי אתה הנותן ולכן אינך צריך להסתתר.

* * * * *

להערות הארות ולקבלת העלון ניתן לפנות אל

"מכון פאר" רחוב חזון איש 2 בני ברק

פקס 03-6161777, נייד 0527-616166

מייל y0527616166@gmail.com